КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫНБИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ

М.РЫСКУЛБЕКОВ АТЫНДАГЫ КЫРГЫЗ ЭКОНОМИКАЛЫК УНИВЕРСИТЕТИНДЕГИ МЕНЕДЖМЕНТ СИСТЕМАСЫНЫН САПАТЫН УЮШТУРУУНУН СТАНДАРТЫ

ДОКУМЕНТТЕШТИРИЛГЕН ПРОЦЕДУРАСЫ

Мамлекеттик жана расмий тилдер кафедрасы

Кыргыз тили жана адабияты

(дисциплинанын аталышы)

дисциплинасы боюнча

ОКУУ ПРОГРАММАСЫ

Багыты: 580100 – «Экономика», 580200 – «Менеджмент», 580500 – «Бизнес уюштуруу», 600200 «Туризм», 580300 – «Коммерци»

Окутуу формасы_________________________________(күндүзгү, сырттан окуу)

Жалпы ___8___кредит
Курсу _1-2____
Семестри_1-2-3-4______
Рубеждик текшерүүнүн саны (РТ)____
СӨИ_____саат
Экзамен_______семестри
Аудиториялык сааттардын жалпы саны_______
Аудиториядан сырткаркы сааттардын жалпы саны_____
Жалпы эмгек көлөмү___240______саат

Бишкек – 2019

Окуу программасы программа

/документ ким тарабынан жана качан берилген/

негизинде түзүлгөн.

Окуу программасын иштеп чыккан

доцент **Турпанова Жылдыз Асыранбековна**

/Ф.А.А., кызматы, наамы/

Мамлекеттик жана расмий тилдер кафедрасы ______________

/колу/

____

кафедрасынын жыйынында талкууланган жана сунушталган.

«____»______________2019-ж. Токтомдун №_____

Кафедра башчысы___________________ Жапаралиева Н.Ж.

КЫРГЫЗ ТИЛИ ЖАНА АДАБИЯТЫ КУРСУНУН ПРОГРАММАСЫ

Курсту кыскача маалымдоо.

Бүгүнкү күндө тил аркылуу кыргыз элинин дүйнөлүк маданиятка кошкон салымы сакталып, андан-ары саясий-социалдык абалы өсүп-өнүгүүдө. Билим берүү процессинде бала бакчалардан баштап жогорку окуу жайларында кыргыз тили мамлекеттик тил катарында окутулуп келе жатат. Азыркы мезгилге чейин Кыргызстанда орус же чет тилинде сүйлөгөн улуттарга кыргыз тилин үйрөтүү маселеси актуалдуу болуп келсе, бүгүнкү күндө кыргыз тилинде сүйлөбөгөн кыргыз атуулдарын кыргыз тилинде сүйлөтүү актуалдуу маселелердин бири болуп келет. Ошондуктан, бул программада берилген материалдар бир кыйла жеңилдетилип, кеңейтилип, кээ бир темаларга студенттердин өз алдынча ой жүгүртө билүү жөндөмдүүлүгүн арттыруу, тил каражаттарынын таасирдүүлүгүн, образдуулугун өздөштүрүү максатын көздөгөн практикалык иштерге көп орун берилди. Грамматикалык материалдар болсо окутуу материалдарынын маанисин түшүнүүгө каражат катары колдонулат. Мындан сырткары студенттердин теориялык билимдерин практикада колдоно билүү мүмкүнчүлүктөрүн арттыруу, б.а. окутуунун практикалык багытын күчөтүү максатында, байланыштуу кепке да кыйла көңүл бурулду.

Адабият курсун үйрөнүү обьектиси – көркөм сөз өнөрү, коомдук турмушту, адамдын жан дүйнөсүн изилдеген көркөм образдар дүйнөсү. Адабият өзүнүн образдык – эмоционалдык жаратылышынын аркасында коомдун адеп-ахлак идеаларын, бийик гуманистик жана рухий асыл нарктарын окуучунун сезим – туюму, эмоциясы, психалогиясы, жүрөгү аркылуу алып өтүп, анын аң – сезимине, рухуна бекем сиңире билүүгө жөндөмдүүлүгү менен тарбия системасында башка каражаттарга, предметтерге караганда кыйла артыкчылыктарга ээ.

Курстун максаты жана милдеттери:

Кыргыз тили башка окуу предметтери сыяктуу студенттердин дүйнөгө болгон көз карашын калыптандырат, ошондой эле турмушта инсан катары өз алдынча калыптанууга жардам берет.

Студенттердин кыргыз тили предмети боюнча таалим-тарбия алышы, аны практикада колдоно билиши, кыргыз тилин окутуунун максатын аныктайт. Окутуу процессиндеги жогоруда аныкталган максаттар 4 компоненттин негизинде ишке ашырылат:

1.Билим берүүчүлүк компоненттин максаты – лингвистикалык жана филологиялык илимдин негиздерин таанып-билүү аркылуу студенттердин кругозорун кеңейтүү жана кыргыз элинин сүйлөө маданиятын терең өздөштүрүүгө жетиштүү.

2. Өркүндөтүүчүлүк компоненттин максаты – кыргыз тили брюнча өздөштүргөн билимин андан ары тереңдетип өнүктүрүү, тил табиятына жана көркөм сөз өнөрүнө болгон кызыгуусун арттыруу.

3. Тарбиялык компоненттин максаты – кыргыз элинин көркөм өз өнөрүнүн бай казнасы менен тааныштыруу, аларды элдик каада-салтын, үрп-адатын адеп-ахлагын, коомчулук алдындагы адамдык парзын адабий тексттерде көркөм берилиши аркылуу элдик рухий дүйнону таанытуу, улуттук аң сезимин өнүктүрүү.

4. Практикалык компоненттин максаты – кыргыз тилинин практикалык курсу жана сүйлөшүү, жазуу ишмердүүлүгү боюнча алган билгичтиктерин, көндүмдөрүн, баалуулуктардын турмуштун ар түрдүү кырдаалдарында колдоно билүү.

Ал эми кыргыз тилин үйрөтүүдөгү негизги максаттар төмөндөгүдөй милдеттердин ишке ашырылышын көздөйт.

1.Турмуштук кырдаалдар боюнча сүйлөшө турган жана окула турган тексттердин тематикаларын аныктоо;

2.Тилдик материалдардын курулуш каражаттарын (фонетикалык, лексикалык, грамматикалык) аныктоо;

3.Билим берүүнүн гумандаштыруу процессине басым жасоо.

4. Мурдагыдай маалыматтык “билимдик” мамилеге эмес, өнүктүрүүчү жана ишмер мамилеге басым жасоо.

5. Билим алууга жоопкерчиликтүү, аң-сезимдүү мамиле жасаган социалдык жактан активдүү инсанды тарбиялоого багыт берүү.

Кыргыз адабияты – кыргыз элинин көркөм кенчи. Кыргыз адабиятын окутуунун максаты – окуучуларды көркөм казынанын турмуштун сыноосунан өткөн мыкты үлгүлкрү менен терең тааныштыруу аркылуу алардын дүйнөгө гуманистик көз карашын, турмуштук активдүү позициясын, адеп-ахлак ишенимин, рухий маданиятын калыптандыруу, оозеки жана жазуу кебин өстүрүү, эстетикалык табитин тарбиялоо. Адабиятты коомдук аң – сезимди рухий өнүгүштүн спецификалык бир формасы катары жаш муундарга таанытуу, жеткирүү.

Бул программаны түзүүдө билим берүүнүн жаңы мыйзамынын талаптары жана окуу жайларда адабий билим берүүнүн концепциясынын жоболору эске алынды.

Адеп – ахлактык чен – өлчөм: чыгарманын бийик моралдык – эстетикалык асыл нарктарга, гуманистик идеяларга тарбиялоочу мүмкүнчүлүгү, табиялык таанытуучулук потенциялы;

- Эстетикалык – көркөмдүк чен – өлчөм: чыгарманын көркөм формасынын кооздугу жана анын окурмандар арасындагы рейтингин жогорулатуу;
- Лингивистикалык чен – өлчөм: адабий тилдин нормасынын жалпы калк үчүн мүнөздүүлүгү;
- Психологиялык – педагогикалык чен – өлчөм: чыгарманын окуучулардын жаш өзгөчөлүгүнө, кабылдоо мүмкүнчүлүгүнө, таанып – билүүчүлүк кызыкчылыгына, муктаждыгына ылайык келиши;
- Жанрдык тематикалык чен – өлчөм: чыгармалардын жанрдык жана тематикалык ар түрдүүлүгү;

Талаптар:

- Чыгармалар жаралган тарыхый мезгилдин мүнөзүн сыпаттай алууну;
- Акын, жазуучулардын кыскача чыгармачылык портретин оозеки жана жазуу түрүндө тарта алууну;
- Адабий теориялык түшүнүктөрдү билүүнү жана аларды колдонуп, чыгармаларды тандай алууну;
- Чыгарманын сюжетин жана композициясын талдай билүүнү;
- Көркөм форманын жана мазмундун биримдигин талдап түшүнүүнү;
- Көркөм чыгармага аннотация, рецензия жаза алууну;
- Жазуучунун кыскача өмүрү, чыгармачылыгы тууралуу ар кандай мүнөздөгү сочинение, изложение жаза билүүнү;
- Адабий чыгарма жөнүндө далилдүү реферат, доклад жаза билүүнү;
- Көркөм чыгарманы тарыхый контексте талдай алууну;
- Үн кубулжутуп көркөм окууну билүүгө тийиш;

Кыргыз тили жана адабияты курсу боюнча жумушчу программасы

1-курс, 1-семестр үчүн

№	**Тема**	**Сааттардын саны**		**Көрсөтмө куралдар, ТОК(ТСО)**	**Студенттер ээ болуучу компетенциялар**		**Адабияттар**	**Текшерүү формасы**
		контакт	**СӨИ (СРС)**					
1.	Тил улуттун негизги белгиси. Кыргыз тилинин тарыхынан маалымат. *Фонетика.Үндүү жана үнсүз тыбыштар. Үндүүлөрдүн үндөштүк закону*	**2**	**2**		Кыргыз тилинин негизги өзгөчөлүктөрү. жана орду жөнүндө түшүнүп, ой пикирин айтып берүү **(ЖИК-2)**	*Фонетика.* Кыргыз жана орус тилинин фонетикалык айырмачылыгын түшүнүү, үндүүлөрдүн үндөштүк законун табиятын өздөштүрүү	1, 4, 11.	Суроо-жооп, дилбаян
2.	«Мекеним - Кыргызстан». *Лексика. Сөздөрдүн тике жана өтмө маанилери. Омонимдер, синонимдер антонимдер.* **Элдик оозеки чыгармачылык жөнүндө маалымат**	2	2	Сүрөттөр, видео-слайддар, карточкалар. (ноутбук, проектор, магнитофон)	Мекеним Кыргызстан жөнүндө жалпы маалыматка ээ болуусу **(ИК-3)**	Синоним, омоним, антонимдердин маанисин ажырата билүү, сөздүгү менен иштей алуу жөндөмдүүлүгү.	1, 10,	Баарлашуу
3.	Тарыхый инсандар. *Архаизмдер. Неологизмдер. Кесиптик лексика.* **Орто кылымдардагы**	2	2	Видео тасмалар, таблица, сүрөттөр, карточкалар. (ноутбук,	Архаизмдер, историзмдер, неологизмдер жонүндө билимге ээ	Нукура кыргыз жана кабыл алынган сөздөрдүн маанисин түшүнө билүүсү Орто кылымдагы	22	Маектешүү, , суроо-жооп

	адабий мурастардан. М.Кашгари жана Ж.Баласагындын чыгармачылыгы			проектор)	болуусу **(СИЖМК-4, ИК-3)**	адабий чыгармалардын мазмунун билүүсү		
4.	«Билим кенч – эмгек анын ачкычы». *Кыргыз тилинин диалектилери* **Уламышка айланган акындардын мурастарынан. Асан Кайгы, Кет Буканын өмүрү жана чыгармачылыгы**	2	2	Карточкалар. таблицалар	Адамдын турмушунда билимдин орду жана ролун түшүнүү көндүмү **(ИК-3) (ЖИК-1)**	Кыргыз тилинин диалектилик өзгөчөлүгүн аңдай билүүсү	1, 2,3.	Аңгемелешүү
5.	«Китеп – билим булагы» Улуттук китепканага саякат *Сөз түркүмдөрү. Зат атооч.* **Замана акындары. Калыгул «Акыр заман», Арстанбек «Тар заман».**	2	2	Улуттук китепкананын көргөзмөлөрүнүн экспонаттары	Билим алуудагы китептин ролу жана китепканада адабияттарды	Зат атоочтун сан, жак, таандык жана жөндөмө мүчөлөр менен өзгөрүүсү тууралуу билимге ээ болуу	1, 2, 14	Сүрөттөө, баяндоо, сындоо
6.	«Эне үйдүн – куту” *Сын атооч. Сын атоочтун даражалары* **Эл ырчылары. Жеңижок “Аккан суу”, “Жалгыз тал” Б.Алыкуловдун сүйүү лирикалары**			Сүрөттөр, таблица, видео-слайддар. (ноутбук, проектор)	Аялзат жөнүндө жеке ой пикирин билдирүү; эненин улуулугун, ыйыктыгын оозеки жана жазма кепте чагылдыруу көндүмү. **(СИЖМК-1)**	Сын атоочтун түрлөрүн оозеки жана жазуу кепте колдонуу көндүмүн калыптандыруу Тактоочтордун табиятын өздөштүрө билүүсү	1,2,3	Оозеки, монолог

7.	Суу ресурстарынын кыргыз экономикасына тийгизген таасири. *Сан атооч жана анын бөлүнүшү.* **19-20-кылымдардагы кыргыз кол жазма адабияты. Жазгыч акындар Тоголок Молдо “Кемчонтой”, Молдо Кылыч “Чүй баяны”**	2	2	(ноутбук, проектор)	Кыргызстандагы суу ресурстары жана анын экономикалык таасири жөнүндө билүүсү **(СИЖМК-1)**	Сан атоочтордун бөлүнүшү жана алардын даражалары, аларды туура жазуу көндүмүнө ээ болуусу	13, 23,	Экскурсия боюнча аңгеме куруусу, жазма иштерин текшерүү
8.	Кыргызстандын белгилүү инсандары. *Ат атооч жана анын бөлүнүшү* **Т.Сатылганов “Беш каман”.**	2	2	Сүрөттөр, видео-слайддар, карточкалар, таблица, (ноутбук, проектор).	Мекенибиздин атагын чыгарган белгилүү инсандарды ажырата билүү**,** алар жөнүндө маалымат топтоо жөндөмү. **(ИК-3)**	Ат атоочтун сүйлөм түзүүдөгү маанисин түшүнүүсү	24	Реферат, презентация
9.	Кыргыз элинин маданияты. *Тактооч жана анын түрлөрү.* **20-жылдардагы кыргыз адабияты. К.Тыныстанов «Жаңыл Мырза» поэмасы С.Карачев «Эрксиз күндөрдө» повести**	2	2	видео-слайддар, карточкалар. (ноутбук, проектор).	Кыргыз элдик маданияты жөн үндө түшүнүктү айта билүү **(ИК-3,ЖИК-1)**	Тактооч жана анын өзгөчөлүгү тууралуу билимге ээ болуусу	1, 14, 23, 17	Суроо-жооп, дилбаян
10.	Улуттук майрамдар. *Этиш жана анын чактары.* **Кыргыз профессионал адабияты. А.Токомбаев**	2	2	Сүрөттөр, видео-слайддар (ноутбук, проектор).	Кыргыз улуттук майрамдарынын маанисин, негиздүүлүгүн түшүнө билүү.	Этиштин чак, ыңгай категорияларын ажырата билүүсү	17,15,23	Суроо-жооп, баарлашуу

	- кыргыз совет адабиятынын баштоочусу. «Таң алдында» романы				**(ЖИК-1, ИК-3)**			
11.	«Эл ичи – өнөр кенчи». *Этиштин өзгөчө формалары. Атоочтуктар. Атоочтуктардын этиштик белгилери.* **Ж.Турусбековдун өмүрү, чыгармачылыгы. «Ажал ордунда» драмасы**	2	2	Сүрөттөр, видео-слайддар (ноутбук, проектор).	Кыргыз оймо-чиймелеринин чечмеленишин билүү жөндөмдүүлүгү **(ЖИК-1 ЖИК-2)**	Этиштин өзгөчө формалары тууралуу билимге ээ болуусу .	1, 2, 5	
12.	Кыргыз даамы. *Чакчылдар. Чакчылдардын этиштик белгилери* **М.Элебаевдин өмүрү, чыгармачылыгы. «Узак жол» романы**	2	2	карточкалар. видео-слайддар,(ноутбук , проектор)	Кыргыз элинин байыркы тамак-аштарынын чыгыш тарыхын билүү **(ЖИК-1, ИК-3)**	Чакчылдардын этиштик белгилерин ажырата билүүсү	15, 17,	Пикир алышуу, баарлашуу, баяндоо, жактоо.
13.	Кыргыз улуттук оюндары *Кыймыл атоочтор* **К.Баялиновдун өмүрү чыгармачылыгы. «Ажар» повести**.	2	2	Сүрөттөр, видео тасма, адабий чыгармалар, карточкалар, таблица	Көчмөн кыргыз элинин оюндарынын түпкү маанисин түшүнө билүү. **(ЖИК-1, ИК-3)**	Кыймыл атоочтордун табиятын өздөштүрүүсү	1, 14, 15,	Баарлашуу, көнүгүү, таймащ.
14.	**Ж.Бөкөнбаев өмүрү жана чыгармачылыгы “Ажал менен ар намыс” поэмасы** Кыргыздын улуттук			Сүрөттөр, таблица, слайддар, видеотасма. (ноутбук,	Кыргыздын улуттук кийимдери менен тааныштыруу	Өзгөчө сөз түркүмдөрүнүн табияты жана өзгөчөлүгү тууралуу билимге ээ болуусу	1, 8,9, 13, 23	Оозеки, суроо-жооп, жазуу иштери

	кийимдери. *Өзгөчө сөз түркүмдөрү: сырдык сөздөр, тууранды сөздөр.* *Кызматчы сөздөр*			проектор)	көндүмү Поэзиянын ички дүйнөгө сыйкырдуу таасирин түшүнүү, А.Осмоновдун ырларынын идеясын айта билүү **(ИК -3, ЖИК-1)**	Кызматчы сөз түркүмдөрүнүн сүйлөм ичинде туура колдоно билүүсү		
15.	**Жыйынтыктоо сабагы**				**(ИК -3, ЖИК-1)**		8, 9, 21	Пикир алмашуу, суроо-жооп, дилбаян.

Кыргыз тили жана адабияты курсу боюнча жумушчу программа, 1-курс, 2-семестр

№	Тема	Сааттардын саны		Көрсөтмө куралдар ТОК(ТСО)	Студенттер ээ болуучу компетенциялар		Адабият-тар	Текшерүү формасы
		Контакт.	**СӨИ (СРС)**					
1.	Саясат жөнүндө түшүнүк. *Сөз айкашы жөнүндө түшүнүк. Сөз айкашынын түрлөрү.* **К.Жантөшевдин өмүрү, чыгармачылыгы. “Каныбек” романы**	2	2	Гезит-журналдар, магнитофон	Элдик курултай менен азыркы бийликтин башкаруу системасын айырмалай билүү чеберчилиги**. (СИЖМК-1)**	Сүйлөмдөгү сөздөрдү сөз айкашына ажырата билүү көндүмүнө ээ болуусу «Каныбек романынын» негизги идеясы тууралуу билимге ээ болуусу	4, 5,	Аңгемелешүү, суроо-жооп.
2.	Таза шайлоо. *Туруктуу сөз айкашы. Фразеологизмдер жөнүндө түшүнүк.* **Т.Сыдыкбековдун өмүрү, чыгармачылыгы. «Тоо балдары» романы**	2	2	Гезит-журналдар, магнитофон, телерадио көрс өтүүлөрдөн үзүндү. (ноутбук, проектор)	Президентти жана парламентти шайлоодо саясаттын күңгөй тескей маселелерин талдай билүү жөндөмдүүлүгү **(СИЖМК-8)**	Фразеологизмдер дин маанисин түшүнө билүүсү Балдар адабияты жөнүндө түшүнүк алуусу	4, 8, 12, 27, 28	Баарлашуу, маектешүү, жазуу көнүгүүлөр
3.	Искусство – адамдын жан дүйнөсү. *Сүйлөмдөгү сөздөрдүн байланышуу жолдору: Ээрчишүү, ыкташуу байланышы*	2	2	Тааныштыруу баракчалары, бейджиктер	Искусство аркылуу жан дүйнөнү азыктандыруу, маданияттуулукту өсүтүрүү**. (ИК-4)**	Сүйлөмдөгү создордүн байланышуу жолдорунун маанисин түшүнө билүүсү	8, 9, 13	Ролдоштурулган оюн аркылуу

	“Көк асаба” романы					“Көк асаба” романындагы чагылдырган тарыхый кырдаал жөнүндө билимге ээ болуусу		
4.	Адабият искусствонун бир түрү. *Башкаруу, таандык байланышы* **А.Осмоновдун өмүрү, чыгармачылыгы. “Жеңишбек” поэмасы**	2	2	Бюллетень,	Жазуучунун чыгармаларынан көркөм окууга үйрөнүү, чыгарманын негизги идеясын түшүнүү **(СИЖМК-1, СИЖМК-4)**	Башкаруу жана таанык байланышты ажырата билүүсү А.Осмоновдун лирикаларынан жатка, көркөм окууга көнүгүүсү.	8, 9, 13	Ой жүгүртүү; эл алдында сүйлөө кеби
5.	Кыргыз кино өнөрү *Сүйлөм жөнүндө түшүнүк. Жөнөкөй жана татаал сүйлөмдөр* **М.Алыбаевдин өмүрү, чыгармачылыгы. «Ак чүч» сатирасы**	2	2	Сүрөттөр, видео-слайддар (ноутбук, проектор).	Белгилүү кыргыз кинорежиссерлор жана артисттер жөнүндө билүү. Алгачкы жана азыркы кино тасмаларынын жанрларынын айырмачылыктарын ажырата билүү. **(ЖИК-3,ИК-3, ИК-1)**	Сүйлөмдүн курулушу, сүйлөмдүн түрлөрүн түшүнө билүүсү Сатиралык чыгармалардын табиятын өздөштүрүүсү	1, 18, 43	Маек, жазуу иштери
6.	Белгилүү заманбап тасмалар. *Жөнөкөй сүйлөм жана анын түрлөрү: Атама сүйлөм. Кемтик сүйлөм Татаал сүйлөмдүн*	2	2	Видеотасмалар. (ноутбук, проектор).	Кыргыз кино өнөрүнүн өткөнкү жана бүгүнкү абалы тууралуу көндүмү **(ЖИК-3,ИК-3, ИК-1)**	Жазма жана оозеки кепте татаал сүйлөмдүн грамматикалы формасын түшүнүп колдоно		Суроо-жооп

	түрлөрү. Тең байланытагы татаал сүйлөм. **Б.Сарногоевдин өмүрү, чыгармачылыгы. “Ашуудан берген отчетум”**					билүүсү Кыргыз адабиятындагы сатира жанрынын өнүгүүсүн билүүсү		
7.	Элдик музыка жана заманбап кыргыз музыкасы *Багыныңкы байланыштагы татаал сүйлөм анын түрлөрү* **Р.Шүкүрбековдун сатриалары: “Жинди суу”**	2	2	Сүрөттөр, видео-слайддар, көркөм чыгармалар) (ноутбук, проектор).	Байыркы улуттук музыкалык аспаптар менен азыркы нын айырмасын аңдай билүү	Баш жана багынынкы сүйлөмдөрдү ажырата билүү чеберчилиги; эл алдында сүйлөө,ой жүгүртүү жөндөмдүүлүгү “Жинди суунун” негизги идеясын аңдап түшүнүүсү	18, 19, 47	маектешүү , эссе
8.	Кыргыз музыка өнөрү *Максат багынынкы сүйлөм.* **Ч.Айтматовдун алгачкы аңгемелери**	*2*	2	Сүрөттөр, видео-слайддар, аудиодисктер. (ноутбук, проектор).	**(ЖИК-3,ИК-3, ИК-1)**	Максат багынынкы сүйлөмгө синтаксистик талдоо жүргүзө билүүсү. Ч.Айтматовдун алгачкы чыгармачылыгы жөнүндө билимге ээ болуусу	18, 19, 45	Ангемелеш үү , жазуу иштери

9.	Театр өнөрү. *Сын-сыпат багынынкы сүйлөм*. **Ч.Айтматовдун повесттери: “Жамийла”, “Делбирим”**	2	2	Сүрөттөр, видео-слайддар, видеотасма, жыйнактар (ноутбук, проектор).	Кыргыз театрынын тарыхын, өнүгүү жолун жана азыркы абалы жөнүндө билүү. **(ЖИК-3,ИК-3,**	Сын-пикирин эл алдында айтууга үйрөнүү, татаал сүйлөмдөрдү талдоого үйрөнүү. Ч.Айтматовдун повесттериндеги көтөрүлгөн проблеманы туура аныктай билүүсү	19. 46	Көркөм окуу, суроо-жооп
10.	Театрга саякат. *Шарт багыныңкы сүйлөм* **Ч.Айтматовдун романдары: “Кылым карытар бир күн”, “Кыямат”**	2	2	Сүрөттөр, видео-слайддар, жандуу оюн (ноутбук, проектор).	Т.Садыковдун эмгектерине баа берүү; фундаменталдык жана камердик скульптураларды ажырата билүү **(ЖИК-3,ИК-3, ИК-1)**	Темага байланыштуу татаал сүйлөм түзүүгө машыгуу Ч.Айтматовдун романдарындагы образдарга талдоо жүргүзө билүүсү	1, 4, 17,18	Сын-пикир, суроо-жооп, жазуу иштери
11.	Кыргыз скульпторлору *Мезгил багынынкы сүйлөм*. **Ч.Айтматовдун соңку чыгармалары “Тоолор кулаганда”**	2	2	Сүрөттөр, видео-слайддар, видеотасмалар (ноутбук, проектор).	Көркөм скульптура өнөрү тууралуу маалымат менен кабардар кылуу **(ЖИК-1, ЖИК-3)**	Мезгил багынынкы сүйлөмдүн түзүлүшү, тыныш белгилери, орус тилиндеги багынынкы татаал сүйлөмдөрдөн айырмалоо. «Тоолор	4, 17, 18	Суроо-жооп

						кулаганда» романына адабий талдоо жүргүзө билүү		
12	Көркөм сүрөт искусствосу *Себеп багынынкы сүйлөм.* **Ш.Бейшеналиев – балдар жазуучусу**	2	2		Кыргыз сүрөт өнөрүнүн башаты менен таанышуу; белгилүү сүрөтчүлөрдүн сүрөттөрүнө пикир жаза алуу ишмердиги **(ЖИК-1, ЖИК-3)**	Сан өлчөм багынынкы сүйлөмдүн орус тилиндеги орун багынынкы сүйлөн айырмалоо Балдар адабиятына салым кошкон жазуучулар жөнүндө маалыматка ээ болуусу	1, 17, 18	Сын-пикир, суроо-жооп, оозеки жана жазуу түрүндө сүрөттөө
13	Г.Айтиев атындагы атындагы музейге саякат *Орун багынынкы сүйлөм.* **Т.Касымбековдун өмүрү, чыгармачылыгы**	2	2	Т.Садыковдун музейнин экспонаттары, бедиздери	Угуп, көрүп түшүнүү жөндөмдүүлүгү **(ЖИК-3,ЖИК-7) ИК-1)**	Монологдук кепти өстүрүү Тарыхый роман жөнүндө түшүнүк алуусу	1, 4, 17	Маектешүү, баяндоо-сүрөттөө
14	Өрнөктүү өмүр *Сан өлчөм багынынкы сүйлөм.* **Тарыхый романдар. “Сынган**	2	2	Магнитофон, сүрөттөр, видео-слайддар, (ноутбук,	Жаш акын жана жазучуулардын чыгармаларынан көркөм окууга үйрөнүү, чыгарманын	Сан-өлчөм багынынкы сүйлөмдүн табиятын өздөштүрө	1, 4, 18	Аңгемелешүү, жазуу иштери

	кылыч”романы			проектор).	негизги идеясын түшүнүү **(ЖИК-1, ЖИК-3)**	билүүсү «Сынган кылыч» романына адабий талдоо жүргүзө билүүсү		
15	Жыйынтыктоо сабагы	2	2	Ноутбук, проектор (жактоолор)	Курс боюнча жыйынтыктоо, корутунду чыгарууга үйрөнүү			Өз алдынча иштерин текшерүү

Кыргыз тили жана адабияты курсу боюнча жумушчу программа 2-курс, 3-семестр

№	Тема	Сааттардын саны		Көрсөтмө куралдар ТОК(ТСО)	Студенттер ээ болуучу компетенциялар		Адабият-тар	Текшерүү формасы
		Контакт.	**СӨИ (СРС)**					
1	Кыргыз элинин макалдары *Кеп маданияты жөнүндө түшүнүк. Кыргыз тилинин кеп байлыгы* **С.Жусуевдин өмүрү, чыгармачылыгы.**	2	2	Гезит-журналдар, магнитофон	Элдик курултай менен азыркы бийликтин башкаруу системасын айырмалай билүү чеберчилиги. **(СИЖМК-1)**	Кеп маданияты жөнүндөгү билимге ээ болуусу С.Жусуевдин адабияттагы ордун аңдап түшүнө билүүсү	4, 5,	Аңгемелешүү, суроо-жооп.
2	Элдик ишенимдер *Стиль жана стилистика* **“Курманжан датка” романы**	2	2	Гезит-журналдар, магнитофон, телерадио көрс өтүүлөрдөн үзүндү. (ноутбук, проектор)	Президентти жана парламентти шайлоодо саясаттын күңгөй тескей маселелерин талдай билүү жөндөмдүүлүгү **(СИЖМК-8)**	Стиль жана стилистик жөнүндө билимге ээ болуусу Курмажан датканын тарыхтагы жасаган иштерин баалай билүүсү	4, 8, 12, 27, 28	Баарлашуу, маектешүү, жазуу көнүгүүлөр
3	Көчмөн-кыргыздын турак жайы – боз үй *Оозеки жана жазуу стили* **Н.Байтемировдин өмүрү, чыгармачылыгы.**	2	2	Тааныштыруу баракчалары, бейджиктер	Искусство аркылуу жан дүйнөнү азыктандыруу, маданияттуулукту өсүтүрүү. **(ИК-4)**	Оозеки жана жазуу стилинин өзгөчөлүктөрүн билүүсү У.Салиеванын кылган эрдигин	8, 9, 13	Ролдоштурулган оюн аркылуу

	“Тарых эстелиги”					аңдап түшүнүүсү		
4	Кыргыз элдик медицинасы *Көркөм стиль. Көркөм стилге мүнөздүү каражаттар* **Ж.Садыковдун өмүрү жана чыгармачылыгы. “Манастын уулу Семетей” драмасы**	2	2	Бюллетень,	Жазуучунун чыгармаларынан көркөм окууга үйрөнүү, чыгарманын негизги идеясын түшүнүү **(СИЖМК-1, СИЖМК-4)**	Көкөм стилде колдонулуучу тил каражаттарын билүүсү Элдик оозеки чыгармачылыктын негизинде жаралган чыгармалардын табиятын өздөштүрүүсү	8, 9, 13	Ой жүгүртүү; эл алдында сүйлөө кеби
5	Жыл сүрүү. Кыргыз элинин Ай-Күн календарынын өзгөчөлүгү *Баяндоо. Көргөн тасмага карата баяндоо мүнөзүндөгү эссе жазуу* **“Айкөл - Манас” драмасы**	2	2	Сүрөттөр, видео-слайддар (ноутбук, проектор).	Белгилүү кыргыз launchрежиссерлор жана артисттер жөнүндө билүү. Алгачкы жана азыркы кино тасмаларынын жанрларынын айырмачылыктарын ажырата билүү. **(ЖИК-3,ИК-3, ИК-1)**	Тесттен баяндоону таба билүүсү Драмадагы каармандардын образын талдай билүүсү	1, 18, 43	Маек, жазуу иштери
6	Өнөр алды - кызыл тил. Чечендик өнөр *Сүрөттөө. Тарыхый эстеликтер* **Т.Абдумомунов «Абийир кечирбейт» драмасы**	2	2	Видеотасмалар. (ноутбук, проектор).	Кыргыз кино өнөрүнүн өткөнкү жана бүгүнкү абалы тууралуу көндүмү **(ЖИК-3,ИК-3, ИК-1)**	Көркөм чыгармадан сүрөттөөнү ажырат билүүсү Масадык менен Нурдиндин образы аркылуу		Суроо-жооп

						жашоодогу терс көрүнүштөргө баа бере билүүгө үйрөнүүсү		
7	«Бакыт деген эмне?» *Ой жүгүртүү. Дил баян жана эссе жазуунун жолдорун үйрөтүү* **“Атабектин кызы” драмасы**	2	2	Сүрөттөр, видео-слайддар, көркөм чыгармалар) (ноутбук, проектор).	Байыркы улуттук музыкалык аспаптар менен азыркы нын айырмасын аңдай билүү	Берилген темага ылайык ой жүгүртүүнү ишке ашыруу «Атабектин кызы» драмасынын идеясын аңдап түшүнүүсү	18, 19, 47	маектешүү , эссе
8	Устукан тартуу маданияты *Иш кагаздары: Расмий иш кагаздары: Жарлык, Мыйзам* **М.Байжиевдин өмүрү, чыгармачылыгы. “Төрт адам” драмасы**	*2*	2	Сүрөттөр, видео-слайддар, аудиодисктер. (ноутбук, проектор).	**(ЖИК-3,ИК-3, ИК-1)**	Иш кагаздарын ажырата билүүсү «Төрт адам» драмасындагы Искендер менен Назинин образдарына талдоо жүргүзө билүүсү	18, 19, 45	Ангемелеш үү , жазуу иштери
9	«Адам менен жаратылыштын байланышы» *Расмий эмес иш кагаздары: Токтом* **“Кыз-күйөө” драмасы**	2	2	Сүрөттөр, видео-слайддар, видеотасма, жыйнактар (ноутбук, проектор).	Кыргыз театрынын тарыхын, өнүгүү жолун жана азыркы абалы жөнүндө билүү. **(ЖИК-3,ИК-3,**	Расмий эмес иш кагаздарынын тейлөө тармагын билүүсү Драмадагы конфликти таба билүүсү	19. 46	Көркөм окуу, суроо-жооп

10	Улуу Жибек-Жолу – тарыхтын жолу *Маалымат кат. Арыз. Тил кат. ишеним кат* **Т.Кожомбердиевдин өмүрү, чыгармачылыгы. “От өчпөгөн коломто” жыйнагы**	2	2	Сүрөттөр, видео-слайддар, жандуу оюн (ноутбук, проектор).	Т.Садыковдун эмгектерине баа берүү; фундаменталдык жана камердик скульптураларды ажырата билүү **(ЖИК-3,ИК-3, ИК-1)**	Маалымат кат, арыз, ишеним катты жазуунун эрежеси менен тааныш болуусу Т.Кожомбердиевдин акындык бейнесин аңдап түшүнүүсү	1, 4, 17,18	Сын-пикир, суроо-жооп, жазуу иштери
11	Курманжан датка – Алай ханышасы *Өмүр баян. Мүнөздөмө. Буйрук* **О.Султановдун өмүрү, чыгармачылыгы. “Чарчоонун жүзүнчү ыры” поэмасы**	2	2	Сүрөттөр, видео-слайддар, видеотасмалар (ноутбук, проектор).	Көркөм скульптура өнөрү тууралуу маалымат менен кабардар кылуу **(ЖИК-1, ЖИК-3)**	Өмүр баян, мүнөздөмө, буйрукту жазуу эрежесин билүүсү О.Султановдун акындык таланты менен таанышуу	4, 17, 18	Суроо-жооп
12	Кыргыз элиндеги атактуу чечендер *Публицитикалык стиль: Репортаж. Интерью жөнүндө түшүнүк* **Э. Ибраевдин өмүрү, чыгармачылыгы “Улут болсом – тилим менен улутмун”**	2	2		Кыргыз сүрөт өнөрүнүн башаты менен таанышуу; белгилүү сүрөтчүлөрдүн сүрөттөрүнө пикир жаза алуу ишмердиги **(ЖИК-1, ЖИК-3)**	Публицистикалык стиль жөнүндө билимге ээ болуусу Э.Ибраевдин «Улут болосом – тилим менен улутмун» чыгармасын көркөм окуй билүүсү	1, 17, 18	Сын-пикир, суроо-жооп, оозеки жана жазуу түрүндө сүрөттөө
13	Кыргызстандагы ыйык	2	2	Т.Садыковдун	Угуп, көрүп түшүнүү	Илимий стилдин	1, 4,	Маектешүү,

	жерлер *Илимий стиль жөнүндө түшүнүк. Илимий макала жазууну үйрөтүү* **Ш.Дүйшеевдин өмүрү, чыгармачылыгы. “Эне тилин унуткандар”**			музейнин экспонаттары, бедиздери	жөндөмдүүлүгү **(ЖИК-3,ЖИК-7) ИК-1)**	табиятын өздөштүрүүсү Ш.Дүйшеевдин акындык өзгөчөлүгүн аңдай билүүсү	17	баяндоо-сүрөттөө
14	Баласагын шаары. Бурана мунарасына саякат *Орундуу жана орунсуз кайталоолор* **“Агындылар” жыйнагы**	2	2	Магнитофон, сүрөттөр, видео-слайддар, (ноутбук, проектор).	**(ЖИК-1, ЖИК-3)**	Орундуу жана орунсуз кайталоо жөнүндө билимге «Агындылардын» өзгөчөлүгүн аңдай билүүсү	1, 4, 18	Аңгемелешүү, жазуу иштери
15	Жыйынтыктоо сабагы	2	2	Ноутбук, проектор (жактоолор)	Курс боюнча жыйынтыктоо, корутунду чыгарууга үйрөнүү	Алган билимди бышыктоо		Өз алдынча иштерин текшерүү